

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

24. december 2013

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 57 (Alm. del) af 20. november 2012 stillet efter ønske fra Ole Birk Olesen (LA)

Spørgsmål

Ministeren bedes vurdere konsekvenserne for Danmarks konkurrenceevne ved en nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2020, hvor to tredjedele af provenuet bruges på at lette skatten på arbejde og den sidste tredjedel bruges på at lette selskabsskatten og sammenligne dette med konsekvenserne for den danske konkurrenceevne ved en gennemførelse af regeringens 2020 plan.

Svar

I besvarelsen af spørgsmålet sammenlignes de beregnede konsekvenser af den foreslåede omlægning fra offentligt forbrug til lavere skatter med virkningerne af målsætningerne i Vækstplan DK, herunder de aftaler om en vækstplan som blev indgået i april 2013. Vækstplan DK udbyggede regeringens oprindelige 2020-plan "Danmark i Arbejde".

Det er ydermere lagt til grund, at konkurrenceevne i spørgsmålet henviser til økonomiens evne til at skabe vækst og beskæftigelse på længere sigt¹.

Med nulvækst i det offentlige forbrug som finansiering af skattnedsættelser lægger spørgsmålet grundlæggende op til at flytte ressourcer fra den offentlige til den private sektor. I den nuværende situation, hvor befolkningsudviklingen trækker i retning af et større pres på de offentlige velfærdsydelser, vil det gøre det vanskeligt at fastholde og udbygge den nuværende kvalitet i det offentlige ydelser.

Nulvækst i det offentlige forbrug i perioden 2014-2020 bidrager til en besparelse på knap 22 mia. kr. (21 mia. kr. efter tilbageløb mv.), jf. tabel 1. Se også svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 410 af 9. august 2013.

Af spørgsmålet fremgår det, at to tredjedele af besparelsen forudsættes anvendt til at reducere personskatterne, mens en tredjedel anvendes til at reducere selskabsskatten. For personskatterne er det forudsat, at lempelsen først og fremmest målrettes en nedsættelse af topskatten. Det vil indebære en afskaffelse af topskatten i

¹ Lønkonkurrenceevnen – som er et snævret mål for den omkostningsmæssige konkurrenceevne – vil ikke være varigt påvirket af ovenstående tiltag. Den svækkede lønkonkurrenceevne er ikke et "strukturelt" problem, men snarere en udfordring, der kræver en tilpasningsperiode og som kan virke dæmpende i forhold til genopretning af konjunkturerne i de kommende år.

2018. Det overskydende provenu anvendes herefter til en nedsættelse af bundskatten. Den resterende tredjedel af besparelsen udmøntes til lavere selskabsskat og svarer til, at selskabsskattesatsen kan sættes ned med ca. 0,5 pct.-point i 2014 stigende til 5 pct.-point i 2020.

Skattenedsættelserne indebærer afledte adfærdsvirkninger, som forbedrer de offentlige finanser med 3½ mia. kr. i 2020. I overensstemmelse de mellemfristede finanspolitiske målsætninger og principper, herunder målsætningen om strukturel balance i 2020, fastlægges finanspolitikken med udgangspunkt i mål for den strukturelle saldo. Dermed er det forudsat, at provenu afledt fra adfærdsvirkninger tilbageføres til yderligere lempelser af bundskatten.

Der er i vurderingen taget udgangspunkt i skatteregler mv. før Vækstplan DK, men efter gennemførte reformer fra 2012, herunder skattereformen fra 2012.

Tabel 1

Finansiering af skattenedsættelser gennem nulvækst i det offentlige forbrug

2014-niveau, mia. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lavere offentligt forbrug (efter tilbageløb)	2,9	5,7	8,2	11,9	14,6	17,8	20,8
Skattenedsættelser:							
Selskabsskat	-0,9	-1,9	-2,8	-4,0	-4,9	-5,9	-6,9
Personskat	-1,9	-3,7	-5,5	-7,9	-9,7	-11,8	-13,8
- Topskat	-1,9	-3,7	-5,5	-7,9	-8,9	-8,9	-8,9
- Bundskat	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,9	-2,9	-4,9
Udmøntning af adfærdsvirkninger							
Adfærdsvirkninger af skattenedsættelser	0,2	0,6	1,1	1,7	2,3	2,9	3,5
Nedsættelse af bundskat	-0,2	-0,6	-1,1	-1,7	-2,3	-2,9	-3,5

Anm.: Den beregnede mindreudgift ved et forløb med nulvækst i det offentlige forbrug er opgjort med udgangspunkt i den forudsatte offentlige forbrugsvækst i Konvergensprogram 2013. Mindreudgiftern er opgjort i 2014-niveau og tager udgangspunkt i forskellen i det offentlige forbrugs andel af BNP ifølge de to forløb (hvor både det offentlige forbrug og BNP er opgjort i løbende priser). Den forskel normeres via et beregnet strukturelt niveau for BNP i 2014 (på ca. 1.970 mia. kr.), hvorved mindreudgiften kan opgøres i mia. kr. 2014-niveau. Det bemærkes endvidere, at når nulvækst opnås med fastholdt lønkvote, er besparelsen lidt større, end når nulvækst opnås ved uændret offentlig beskæftigelse og varekøb, jf. svar på finansudvalgsspørgsmål 391. Det skyldes, at deflatoren for det offentlige forbrug vokser hurtigere, når lønkvoten i det offentlige forbrug øges over tid.

Kilde: Egne beregninger

Effekterne på vækst og beskæftigelse på kort sigt er illustreret med en beregning på ADAM-modellen.

Den foreslåede omlægning af de offentlige finanser fra offentligt forbrug til lavere skatter indebærer på kort sigt, at den samlede beskæftigelse reduceres med 5.000 personer i 2014 og 6.000 personer i 2015, jf. tabel 2. Reduktionen i den samlede beskæftigelse kan henføres til, at offentligt forbrug har større beskæftigelsesindhold end skattenedsættelser. På kort sigt vil det samme provenu anvendt til skatte-

lettelser derfor ikke være tilstrækkeligt til at modsvare beskæftigelsesvirkningerne af nulvækst i det offentlige forbrug.

På lidt længere sigt vil de gunstige strukturvirkninger af nedsættelser af personskatten og selskabsskatten indtræde og hæve beskæftigelsen. Strukturvirkningerne afspejler først og fremmest et arbejdsudbud, som følger af lavere personskatter. Varigt skønnes beskæftigelsen øget med i størrelsesordenen 14.000 fuldtidspersoner. Samtidig vil de personer som ikke længere er i offentlig beskæftigelse gradvist finde beskæftigelse i den private sektor.

Udover højere strukturel beskæftigelse vil en nedsættelse af selskabsskatten medføre flere investeringer, bedre kapitalapparat og dermed mere produktiv arbejdskraft.

Samlet hæves velstanden med omkring 17 mia. kr. (svarende 0,9 pct. af BNP), herunder kan omkring 7 mia. kr. tilskrives øget produktivitet, som følge af nedsættelsen af selskabsskatten, mens resten afspejler øget arbejdsudbud som følge af nedsættelsen af top- og bundskatten.

Til sammenligning er det målsætningen i Vækstplan DK samlet at øge velstanden med 40 mia. kr. i 2020. Allerede indgående aftaler, herunder aftalerne om en vækstplan fra april 2013, vurderes at hæve velstanden med 22½ mia. kr.² I foråret vil regeringen følge op på Produktivitetskommissionens anbefalinger og komme med yderligere forslag til, hvordan man kan hæve produktiviteten i dansk økonomi og dermed bidrage til at indfri den resterende manko i vækstmålsætningen.

² Her er medregnet virkningen af skattereformen fra 2012 samt reform af førtidspension og fleksjob fra 2012, som samlet vurderes at øge BNP med 11 mia. kr. i 2020.

Tabel 2

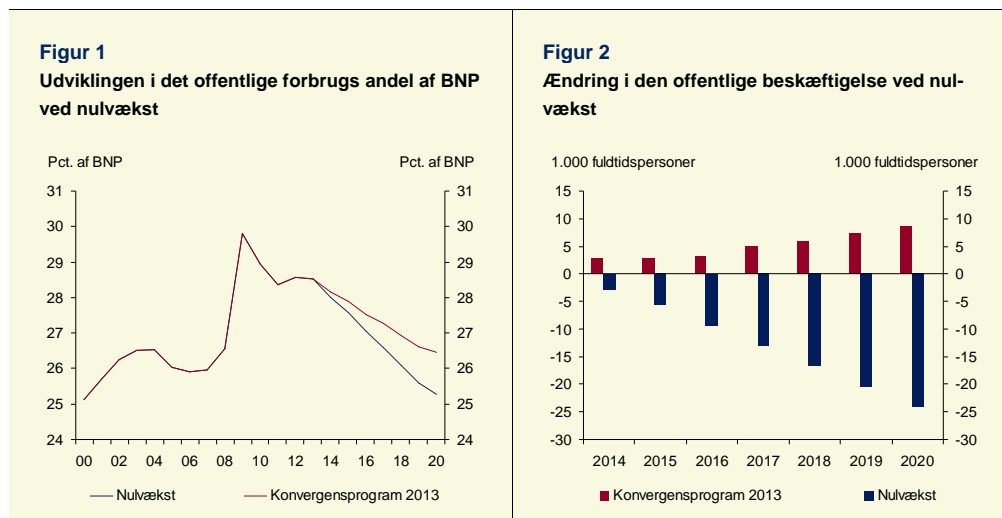
Virkninger af nulvækst i offentligt forbrug, hvor provenuet anvendes til skattenedsættelser

	2014	2015	Varig
1.000 fuldtidspersoner			
Beskæftigelse i alt	-4,9	-6,0	14
- Nulvækst i offentligt forbrug	-6,1	-9,2	-
- Skattenedsættelser	1,2	3,2	14
<i>Heraf:</i>			
- selskabsskat	0,6	1,2	1,7
- topskat	0,5	1,7	9,0
- bundskat	0,1	0,3	3,5
Pct.			
BNP	0,0	0,0	0,9
- Nulvækst i offentligt forbrug	-0,1	-0,3	-
- Skattenedsættelser	0,1	0,2	0,9
<i>Heraf:</i>			
- selskabsskat	0,1	0,1	0,4
- topskat	0,0	0,1	0,4
- bundskat	0,0	0,0	0,1

Anm.: På grund af afrunding kan der være afvigelser mellem summen og den opgjorte total.

Kilde: Egne beregninger.

Det skal bemærkes, at nulvækst i det offentlige forbrug samlet set reducerer den offentlige sektor frem mod 2020, jf. figur 1. Det kan med standard beregningsforudsætninger reducere antallet af offentlige beskæftigede i 2020 med 33.000 personer i forhold forløbet i Konvergensprogrammet 2013, jf. figur 2. Nulvækst kan isoleret set reducere antallet af offentlige beskæftigede i 2020 med 24.000 personer forhold til i dag. Hertil kommer, at de gennemførte reformer indebærer, at det offentlige forbrug kan vokse med 0,6 pct. om året realt i perioden 2014-2020. Det svarer til at den offentlige beskæftigelse kan vokse med i størrelsesordenen 9.000 personer frem mod 2020 i forhold til i dag. Beregningen forudsætter uændret fordeling af det offentlige forbrug på offentlig lønsum og køb fra den private sektor, jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål 477 af 9. september 2013.

Anm.: I beregningerne er der forudsat uændret fordeling af forbrugsudgifterne mellem lønsom og (netto) køb af varer og tjenester hos private leverandører.

Kilde: Egne beregninger

Væksten i den offentlige sektor og det offentlige forbrug har betydning for den offentlige service der kan tilbydes borgerne. I takt med at der de kommende år bliver flere ældre, som skal have pasning og pleje, vil der herfra komme en stigning i det offentlige forbrug, hvis det nuværende serviceniveau skal opretholdes. Hvis der derudover ønskes et øget serviceniveau, vil det kræve en yderligere vækst i det offentlige forbrug. I modsat retning kan effektivisering og modernisering af den offentlige sektor bidrage til at frigøre midler til at løfte serviceniveauet.

Herudover kan udgifter til offentligt forbrug også bidrage til velstanden på længere sigt ved eksempelvis at understøtte øget uddannelsesniveau. Sådanne effekter er ikke medregnet i ovenstående.

Udover effekterne på BNP og beskæftigelse vil navnlig en afskaffelse af topskatten medføre en stigning i de målte indkomstforskelle. Således er det primært de personer, som i forvejen har de højeste disponible indkomster, der vil opleve den største stigning i den disponible indkomst ved en afskaffelse af topskatten³.

Dertil kommer, at finansiering af skattenedsættelsen gennem nulvækst i det offentlige forbrug kan have en indirekte fordelingseffekt gennem påvirkning af befolkningens samlede forbrugsmuligheder inklusive forbruget af offentlige serviceydelser. Forbruget af offentlige serviceydelser er således gennemsnitligt set større blandt de, der i et givet år har de laveste disponible indkomster. Eksempelvis er serviceforbruget relativt stort i aldersgrupperne, hvor mange er under uddannelse, i børnefamilierne og blandt de ældre⁴. Når omfanget af offentlige serviceydelser reduceres, vil dette således i højere grad mærkes blandt personer med relativt lave indkomster.

³ Se for eksempel svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 36 (Alm. del) af 2. november 2011.

⁴ De individuelle offentlige serviceydelser består hovedsagelig af dagpasning, undervisning, sundhedsydelser samt ældrepleje, og udgør knap 70 pct. af det samlede offentlige forbrug.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon